

บทบาทและหน้าที่ของ “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง” กับนโยบายการแก้ไขปัญหา
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
Roles and duties of "Administrative Officer"
and problem solving policy of drug addict : a case study
of area in Tha Wung District, Lopburi province

ลลิตโรจน์ เรืองสุธรรม**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและให้ทราบบทบาท อำนาจหน้าที่ การดำเนินงาน รวมทั้งความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ผลการศึกษาพบว่า ด้วยจังหวัดลพบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทยประกอบด้วยประชาชนในพื้นที่อำเภอท่าม่วงส่วนใหญ่มีความรู้ด้านกฎหมาย จึงมีการปกปิดข้อมูล ข้อเท็จจริงของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและไม่ได้รับความร่วมมือจากคนในครอบครัวและคนในชุมชนเท่าที่ควร การดำเนินการที่ผ่านมายังเป็นเรื่องของทางราชการเท่านั้น ทำให้การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดทำได้ยากลำบากภายในระยะเวลาที่โครงการกำหนด การเข้าค้นบ้านโดยไม่มีหมายค้น การเข้าควบคุมตัวในกรณีคลุ้มคลั่ง การเตรียมความพร้อมก่อนนำตัวผู้เสพฯ เข้าบำบัดในค่ายฯ การเตรียมการประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามโครงการฯ การวางแผน กลยุทธ์ ขั้นตอน การใช้อำนาจหน้าที่และการกำหนดเป้าหมายผู้เสพฯ ยาเสพติดที่จะเข้ารับการรักษาตามโครงการฯ ทรัพยากรด้านบุคลากร งบประมาณ ในการปฏิบัติหน้าที่มีไม่เพียงพอ อีกทั้งกฎหมายที่ใช้บังคับยังไม่ครอบคลุม ไม่สามารถใช้ในการปฏิบัติได้จริง หลักสูตรที่ใช้ในการบำบัดรักษายังไม่สามารถทำให้ผู้เสพฯ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้อีก เนื่องจากหลังการเข้ารับการรักษาตามโครงการฯ แล้วผู้เสพฯ ยังต้องกลับไปอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมไม่มีอาชีพ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้เสพฯ ไม่ได้เข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจหากแต่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายเท่านั้นส่วนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่ในการติดตามผู้เสพฯ เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดกรองระดับอำเภอและเข้าสู่การบำบัดรักษาในสถานที่ที่กำหนด รวมทั้งการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ แผนงาน ประสานงาน เร่งรัด ตรวจสอบ ค้นหา ติดตามผู้เสพฯ ร่วมกับสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เจ้าหน้าที่ตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้เสพฯ การรักษาความสงบเรียบร้อย ปกป้อง คุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ตามประมวลกฎหมายอาญา

คำสำคัญ: “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง”; นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด; อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของ “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง” กับนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ในปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดเป็นภัยอันตรายที่คุกคามมวลมนุษยชาติทั่วโลก เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรต่ำลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมที่บั่นทอนเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีภารกิจที่กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ถือเป็นนโยบายสาธารณะที่มีความเกี่ยวข้องกับ การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ในขณะที่ประชาชนมีความคาดหวังให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดในการควบคุม ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะได้มีความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต การกำหนด ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยที่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นประเด็นที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาของทุกภาคส่วน ในทุกประเด็น อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือ วางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายการฝึกกำลังคน และทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลัก และรองในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดและช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงต่างๆ

ประกอบกับปัจจุบันสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกำลังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง ทั้งที่รัฐบาลหลายยุคที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่องก็ตาม ในขณะที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการขับเคลื่อนงาน ยาเสพติดและเป็นกลไกหลักของกระทรวงมหาดไทยในการรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษา ความมั่นคงภายในตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งเป็นกลไกบริหารจัดการแบบบูรณาการ ในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกอำนวยความสะดวกป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จังหวัด (ผอ.ศอ.ปส.จ.) และผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ผอ.ศป.ปส.อ..) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดและ อำเภอโดยตรง โดยศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดลพบุรี มีการดำเนิน โครงการบำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดทุกปีงบประมาณ โดยใช้ชื่อ เรียกว่า "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์กลุ่มผู้เสพยาเสพติด ให้สามารถบำบัดฟื้นฟูได้ โดยไม่ต้องเข้ารับการบำบัดในสถานบำบัด และเป็นการฝึกทักษะปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้เสพยาเสพติดแบบองค์รวม ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่ใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม เกิดจิตสำนึก มีทักษะชีวิตที่ดีและภูมิคุ้มกันต่อสิ่งเร้าควบคู่กันไป และสามารถที่จะปฏิบัติตนให้เป็นคน ดีสามารถดำรงชีวิตในสังคมและครอบครัวได้อย่างมีความสุขและปกติสุข พร้อมทั้งมีการฝึกอาชีพ เพื่อให้ผู้ผ่านการอบรมสามารถนำไปประกอบอาชีพได้และไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก จากความเป็นมาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจต้องการศึกษาว่าเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองกับ นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ยาเสพติดในพื้นที่ยาเสพติด

จังหวัดลพบุรี มีบทบาท อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานอย่างไร มีความคิดเห็นต่อนโยบาย/โครงการอย่างไร ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยสนับสนุนอย่างไร ต่อนโยบาย/โครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

2. เพื่อศึกษา รวบรวม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

3. เพื่อให้ทราบ บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขผู้ติดยา/ ผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ตามนโยบายการหรือโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร หนังสือ ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในอำเภอและนอกอำเภอ บทความกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง เอกสารทางราชการ รวมทั้งการสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Field Research) รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร

2. การวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1. ประชากร (Population) ได้แก่ บุคลากร พนักงาน/เจ้าหน้าที่ของกรมการปกครอง ในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการแก้ไขผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด “ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี” ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2559, หน้า 37) จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 5 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

1. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง (ปลัดอาวุโส)
 - เนื่องจากปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง (ปลัดอาวุโส) เป็นหัวหน้างานของปลัดอำเภอทุกฝ่าย รองจากนายอำเภอ ดังนั้น จึงมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานด้านนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยตรง อีกทั้งยังเป็นรองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
2. ปลัดอำเภอท่าม่วง ผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด
 - ปลัดอำเภอท่าม่วง ผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด หรือปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง มีอำนาจหน้าที่ และเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยตรง อีกทั้งยังเป็นเลขาฯ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
3. สมาชิก อส.ร้อย อส.อ.ท่าม่วงที่ 7
 - สมาชิก อส.ร้อย อส.อ.ท่าม่วงที่ 7 เป็นกำลังกึ่งทหาร และเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 จึงมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในด้านนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และยังเป็นชุดปฏิบัติการระดับอำเภอในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
4. กำนันตำบลเขาสมอคอน ในพื้นที่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
 - กำนันตำบลเขาสมอคอน เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ มีอำนาจ หน้าที่ด้านนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยตรง อีกทั้งยังเป็นเจ้าหน้าที่ประจำชุดปฏิบัติการระดับตำบลที่เกี่ยวข้องกับด้านยาเสพติด
5. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 9 ตำบลบางคู้ ในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
 - ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 9 ตำบลบางคู้ เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ มีอำนาจ หน้าที่ด้านนโยบาย/โครงการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยตรง อีกทั้งยังเป็นเจ้าหน้าที่ประจำชุดปฏิบัติการระดับตำบลที่เกี่ยวข้องกับด้านยาเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยกรณีวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structures interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว จำนวน 4 คำถาม/ ประเด็น เมื่อจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน (ศุภางค์ จันทวานิช, 2557, หน้า 75) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้าในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ ในการจดบันทึกการสนทนาและบันทึกเสียงก่อนทุกครั้ง

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วงของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ประกอบกับอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครเป็นแหล่งพักพิงจากภาคเหนือ จึงมีปัญหาเรื่องยาเสพติดแพร่ระบาดค่อนข้างรุนแรง ผู้คนในพื้นที่ติดยาเสพติดกันพอสมควรทำให้ต้องมีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามมาตรการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูในรูปแบบศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ก่อนจะนำเข้าศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งมีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จากหลายฝ่าย คือ กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) และหน่วยงานภาคี เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น ทำหน้าที่ค้นหา ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ภายใต้กฎหมายยาเสพติดที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายยาเสพติด พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และเป็นไปตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 108/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูและการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูเป็นไปโดยเหมาะสม กำหนดให้ผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดหรือเสพและมียาเสพติดไว้ในครอบครอง ตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนด โดยไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม ได้รับการบำบัดฟื้นฟูโดยการยินยอมและได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ภายหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการดังกล่าวและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้วยจังหวัดลพบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย ประกอบกับประชาชนในพื้นที่อำเภอท่าม่วงส่วนใหญ่มีความรู้ด้านกฎหมาย จึงมีการปกปิดข้อมูล ข้อเท็จจริงของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดและไม่ได้รับความร่วมมือจากคนในครอบครัว และคนในชุมชนเท่าที่ควร การดำเนินการที่ผ่านมายังเป็นเรื่องของทางราชการเท่านั้นทำให้การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดทำได้ยากลำบากภายในระยะเวลาตามที่โครงการกำหนด การเข้าค้นบ้านโดย

ไม่มีหมายค้น การเข้าควบคุมตัวในกรณีคลุ้มคลั่ง การเตรียมความพร้อมก่อนนำตัวผู้เสพ/ ผู้ติดยาเสพติด เข้าบำบัดในค่ายฯ การเตรียมการประชุมชี้แจงหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามโครงการฯ การวางแผน กลยุทธ์ ขั้นตอน การใช้อำนาจหน้าที่อย่างเหมาะสมและการกำหนดเป้าหมายผู้เสพยาเสพติดที่จะเข้ารับการรักษาตามโครงการฯ ทรัพยากรด้านบุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งกฎหมายที่ใช้บังคับยังไม่ครอบคลุม ไม่สามารถใช้ในการปฏิบัติได้จริง หลักสูตรที่ใช้ในการบำบัดรักษายังไม่สามารถทำให้ผู้เสพ/ ผู้ติดยาเสพติด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้อีก เนื่องจากหลังการเข้ารับการรักษาตามโครงการฯ แล้วผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดยังต้องกลับไปอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้เสพ/ ผู้ติดยาเสพติด ไม่ได้เข้ารับการรักษาด้วยความสมัครใจ หากแต่กลัวจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายเท่านั้น

2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ในพื้นที่ตามโครงการบำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอลำไ้ จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอลำไ้ จังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่เห็นพ้องว่า ควรเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยที่พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติมิตร ต้องมอบความรัก ความเอาใจใส่ คอยอบรมสั่งสอนให้เห็นโทษของยาเสพติด สถาบันต่อมาคือ สถาบันการศึกษา สถานศึกษาต้องอบรมสั่งสอนให้เห็นโทษพิษภัยของยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทำลายชีวิต สังคม ประเทศชาติ รวมถึงบดบังโทษตามกฎหมาย สถาบันต่อมา คือ สภาพแวดล้อมในชุมชน ทุกคนในชุมชนต้องร่วมกันต่อต้านยาเสพติด โดยเริ่มที่ผู้นำชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีการประชุม ปรึกษาหารือกัน เพื่อให้ชุมชนนำอยู่ ปลอดภัยจากยาเสพติด สร้างงาน สร้างอาชีพในชุมชน จัดหาวิทยากรมาอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดในการประชุมประจำเดือนแต่ละครั้ง เป็นต้น และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินการตามนโยบายในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอลำไ้ จังหวัดลพบุรี ให้ประสบผลสำเร็จได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น/จริงจัง การออกปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดบ่อยครั้งและควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ด้วยทุกครั้ง สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง และปัจจัยที่ตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด การมีปัญหาส่วนตัว พฤติกรรมต่าง สภาพแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อนฝูง การสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม ชุมชน สอดส่องดูแลบุคคลหรือบุตรหลาน

และสร้างความเข้าใจในปัญหาสาเหตุเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน กรณีเมื่อมีการพบผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ให้ดำเนินการติดตามเพื่อนำผู้เสพมาเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามหลักสูตรที่สามารถบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติด การดำเนินการจับกุมผู้จำหน่ายทุกราย ทั้งรายย่อย รายใหญ่ เพื่อตัดตอนการนำยาเสพติดมาจำหน่ายให้กับผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ การดำเนินการตามมาตรการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน/หมู่บ้าน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุได้อย่างยั่งยืน การจัดระบบการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการรักษาผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติดของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทำวุ้งให้มารายงานตัวและเต็มใจที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษากลับไปเสพยาซ้ำอีก โดยจัดให้มีระบบเวรยามเพื่อการเฝ้าระวังปัญหาสาเหตุในชุมชน/หมู่บ้าน รวมถึงมุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการประชารัฐเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง รมณรงค์สร้างจิตสำนึกในการต่อต้านยาเสพติดและการแก้ไขปัญหาสาเหตุอย่างยั่งยืน

3. บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไข ปัญหาผู้ติด/ ผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ตามนโยบายการหรือโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทำวุ้ง จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้ติด/ ผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ตามนโยบายหรือโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอทำวุ้ง จังหวัดลพบุรี มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบำบัดฟื้นฟูเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลสูงสุด โดยกำหนดแผนปฏิบัติการแบบบูรณาการการประชาคม การประชุม การตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด การจัดระเบียบสังคม การลาดตระเวน รวมถึงมาตรการสื่อสารเชิงบวก การประชาสัมพันธ์ ชักชวนและจูงใจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนและตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ประมวลกฎหมายอาญา ในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การขับเคลื่อนผ่านโครงการ TO BE NUMBER ONE ใช้กลไกและกระบวนการ “ประชารัฐ” คือ หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ควบคู่กับกำลังภาคประชาชน ภาคเอกชนที่จะรักษาพื้นที่ต่อเนื่องในระยะต่อไป เกิดความร่วมมือให้หมู่บ้าน/ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึงและการพัฒนา โดยการดำเนินการตาม 9 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สืบสภาพชุมชน, ขั้นตอนที่ 2 พบปะแกนนำ/ผู้นำธรรมชาติ, ขั้นตอนที่ 3 ประภาคารหมู่บ้าน/ชุมชน (เวทีประชาคมครั้งแรก), ขั้นตอนที่ 4 รมณรงค์ประชาสัมพันธ์, ขั้นตอนที่ 5 คัดแยกผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด (เวทีประชาคมครั้งที่ 2), ขั้นตอนที่ 6 แนวทางการแก้ไขปัญหแบบบูรณาการ, ขั้นตอนที่ 7 การรับรองครัวเรือน

(เวทีประชาคมครั้งที่ 3), ขั้นตอนที่ 8 ใช้มาตรการทางสังคม และขั้นตอนที่ 9 รักษาสถานะชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งการขับเคลื่อนผ่านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

เมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นแล้ว พบว่า ยังมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้านเหลืออยู่ ก็จะดำเนินการค้นหาเชิงรุก เพื่อนำตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดมาดำเนินการคัดกรองผู้เสพ/ยาเสพติดตามกระบวนการ หรือการคัดกรองสภาพปัญหาและความผิดปกติที่เกิดจากการใช้สารเสพติด โดยสามารถทำได้ในสถานบริการระดับโรงพยาบาลศูนย์โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ที่มีความพร้อม)และโรงพยาบาล สังกัดกรมสุขภาพจิต โรงพยาบาลศรัทธาญาณและโรงพยาบาลธัญรักษ์สังกัด กรมการแพทย์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข โดยแพทย์และบุคลากรสาธารณสุขมีหน้าที่ในการซักประวัติและประเมินความเจ็บป่วยรวมถึงการชักประวัติและประเมินปัญหาที่เกิดจากการใช้สารเสพติดมีความหมายร่วมกับการประเมินพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ซึ่งศูนย์คัดกรองกระทรวงสาธารณสุขนั้นเปิดทำการในวันและเวลาราชการ โดยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้ควบคุมตัวนำส่งสถานที่ดังกล่าวเพื่อคัดกรอง ดังนั้น การคัดกรองเบื้องต้น (Screening) จะเป็นประโยชน์ในการแยกระดับของการใช้ยาเสพติดและการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ขั้นตอนการคัดกรอง จุดประสงค์ของการคัดกรองเพื่อแยกระดับของการใช้ยาเสพติด เป็นผู้ใช้ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด โดยต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนการคัดกรองเพื่อให้ผู้ใช้ยาและสารเสพติด เกิดความไว้วางใจและได้คำตอบที่เป็นจริง ผู้ทำการคัดกรองควรปฏิบัติ 1) สร้างสัมพันธภาพกับผู้สัมภาษณ์ก่อนโดยการพูดคุยเรื่องทั่วๆ ไปสั้นๆ แสดงท่าทีที่จริงใจเป็นมิตร 2) มีทัศนคติเชิงบวกกับผู้ติดยาเสพติดไม่ตัดสินถูกผิดในคำตอบที่ไม่เห็นด้วย 3) แสดงท่าทีให้เห็นว่ากำลังตั้งใจฟังในสิ่งที่เขาพูด 4) วัตถุประสงค์ความรู้สึของผู้ถูกสัมภาษณ์และแสดงความเห็นอกเห็นใจ 5) แจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่าข้อมูลที่ให้ไปไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ และเก็บรักษาเป็นความลับ และ 2. ดำเนินการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยที่ใช้ยาและสารเสพติด เพื่อเข้ารับการรักษา กระทรวงสาธารณสุข บคก.สธ. (V.2) โดยมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองคอยควบคุม ดูแล และนำตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดกลับไปรักษาที่บ้าน กรณี แพทย์รับเข้ารับรักษาของระบบโรงพยาบาลแล้วให้กลับไปรักษาที่บ้าน

กรณีมีการเปิดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองจะนำตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าบำบัด ตามกระบวนการบำบัดรักษารูปแบบ "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" คือ มีการดำเนินการบำบัดรักษาในรูปแบบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเรียกว่า ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ระยะเวลา 12 วันและฝึกอาชีพ โดยดำเนินกิจกรรมตามกรอบหลักสูตร ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาตรฐานใหม่แต่ได้มีการสลับตารางในบางวิชาเพื่อความเหมาะสม มีการประเมินผลตามหลักสูตรที่กำหนดและบันทึกตามแบบบันทึกต่างๆ ตามประกาศของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การทำแบบประเมินมี ๒ ลักษณะ คือ การประเมินตัวผู้บำบัดและการประเมินผู้ปกครอง/ญาติ ในการที่จะประเมินความต้องการในการ ฝึกอาชีพก่อนที่จะฝึกอาชีพ ๓๐ ชั่วโมง ก่อนกระบวนการบำบัดสิ้นสุด เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มาชี้แจงให้ผู้เข้าค่ายฯ เข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพได้และจะมีการสำรวจความต้องการตามแบบสำรวจความประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ

ก่อนออกจากค่ายฯ โดยค่ายฯจะมอบเอกสารขอรับความช่วยเหลือพร้อมเอกสารนำส่งให้ผู้ผ่านค่ายฯ นำไปยื่นในวันทีไปรายงานตัวกับศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอและเมื่อ การบำบัดเสร็จสิ้นจะมีการนำเข้าสู่ข้อมูลผู้ผ่านการบำบัดรักษาตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" นำเข้าสู่ข้อมูลผู้ผ่านการบำบัดรักษาในระบบ NISPA และส่งรายชื่อผู้ผ่านการบำบัดให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ เพื่อดำเนินการติดตามผู้ผ่านการบำบัดตามจำนวนเป้าหมาย กระบวนการสุดท้าย การติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านบำบัดฟื้นฟูตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จังหวัดลพบุรี" มีการดำเนินการโดยศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ คือ การนำข้อมูลผู้ผ่านการบำบัดรักษาในระบบ NISPA และส่งรายชื่อผู้ผ่านการบำบัดรักษากลับไปให้ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดอีกครั้ง และจะมีการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา โดยเบื้องต้นจะทำการนัดหมายให้มารายงานตัว ณ ที่ว่าการอำเภอ ตามวันเวลาที่ กำหนดไม่เกิน 90 วัน ถ้าไม่มารายงานตัวจะมอบหมายให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละพื้นที่ ใหลงพื้นที่ติดตามช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดรักษา โดยการลงพื้นที่ไปพบที่บ้านหรือนัดให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้มารายงานตัวตามสถานที่นัดหมาย อีกครั้งหนึ่ง กรณีที่ไม่พบตัวจะสอบถามจากผู้ปกครอง ญาติหรือคนใกล้ชิด พร้อมทั้งพูดคุยหากไม่มา รายงานตัวจะมีการดำเนินคดีตามกฎหมายในข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าหาก สามารถติดต่อได้ก็จะสอบถามสาเหตุที่ไม่มารายงานตัว โดยจะมีกำหนดวันนัดหมายในครั้งต่อไป และขยายการติดตามที่สามารถติดตามได้จนครบ 4 ครั้ง ในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดจะติดตาม อย่างน้อย 4 ครั้งติดตามครั้งที่ 1 ภายใน 30 วัน หลังจากทีผู้ผ่านการบำบัดไปรายงานตัว ในการ ติดตามครั้งแรกจะมีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองร่วมด้วย โดยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการบำบัดให้กับศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอพร้อมรายงานผลการติดตามผู้ผ่านการบำบัดในระบบ NISPA ไปยังจังหวัดลพบุรีอีกทางด้วยเพื่อจะได้สรุปผลการติดตาม ครั้งที่ 1 จากระบบ NISPA ในการตรวจสอบ ผลการติดตามให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งสรุปแจ้งในการประชุมคณะทำงานศูนย์อำนวยการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดจังหวัดลพบุรี (โต๊ะข่าว) เพื่อเป็นการเร่งรัดการติดตามช่วยเหลือตามอำนาจ หน้าที่ต่อไปและจากข้อมูลการสัมภาษณ์ของบุคคลผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่าน สามารถอธิบายเกี่ยวกับ บทบาท อำนาจ หน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ได้ดังนี้ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงาน มีบทบาท อำนาจ หน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับเจ้าพนักงาน ฝ่ายปกครองทุกคนในอำเภอ รวมถึงการวางแผนในการดำเนินการและช่วยประสานสานงาน ช่วยแก้ไข ปัญหาในการดำเนินการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ใน การดำเนินการร่วมประชุม ประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อทำการค้นหาผู้เสพยาเสพติด และ ผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน และติดตามผู้เสพยาเสพติดมาเข้าสู่กระบวนการคัดกรอง ระดับอำเภอส่งตัวผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาตามสถานที่ที่กำหนดให้มีการฝึกอบรม โดยมอบหมายให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเข้าไปเป็นครูพี่เลี้ยง ในการฝึกอบรมและติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือหลังจากการบำบัดรักษาตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับแจ้งจากประชาชนหรือตามผู้บังคับบัญชาหมาย สั่งการและรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน รวมทั้งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ปกป้อง คุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และจัดให้มีการแนะนำให้ความรู้เรื่องกฎหมายอาชญากรรม การจัดการกิจกรรมรณรงค์เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี มีดังนี้ บริบทพื้นที่และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ทำให้การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดทำได้ลำบากภายในระยะเวลาที่โครงการกำหนด การเข้าค้นบ้านโดยไม่มีหมายค้น การเข้าควบคุมตัวกรณีคลุ้มคลั่ง การไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน และญาติพี่น้องเท่าที่ควร การเตรียมความพร้อมก่อนนำตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้าบำบัดในค่ายฯ การเตรียมการประชุมชี้แจงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน กลยุทธ์ ขั้นตอนและการใช้อำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมในการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ที่จะเข้ารับการบำบัดภายใต้การดำเนินการตามโครงการฯ ทรัพยากรด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ไม่เพียงพอ อีกทั้ง ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรเป็นผลทำให้ในบางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจ กฎหมายที่ใช้บังคับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้มาบำบัดรักษา ยังไม่ครอบคลุม ไม่สามารถใช้ในการปฏิบัติได้จริง หลักสูตรที่ใช้ในการบำบัดรักษา ยังไม่สามารถทำให้ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้ หลายรายมีพฤติกรรมกลับไปเสพซ้ำเหมือนเดิม ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ไม่ได้สมัครใจเข้าบำบัดรักษาด้วยตนเอง ส่วนใหญ่กลัวถูกดำเนินคดีทางอาญา และเมื่อผ่านการบำบัดรักษาก็ต้องกลับไปอยู่กับสภาพแวดล้อมแบบเดิม ไม่มีอาชีพ ไม่มีงานทำ จึงกลับไปมีพฤติกรรมเสพซ้ำอีก การดำเนินการที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังเป็นเรื่องของทางราชการ ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าใดนัก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีการศึกษา และมีความรู้เรื่องกฎหมายมากขึ้น ทำให้มีการปกปิดข้อมูล ข้อเท็จจริงเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ประกอบกับยาเสพติดในพื้นที่มีราคาถูก หาซื้อได้ง่ายซึ่งสอดคล้องและเหมือนกับ การวิจัยของ พสกพร สุขุมมะสวัสดิ์ และธนวัฒน์ พิมลจินดา, 2563 ที่กล่าวสรุปไว้ว่า การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดลพบุรี โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2558

รวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่า สภาพปัจจุบันมีการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานของทั้ง 4 กลุ่ม เป็นนโยบายที่มอบหมายและสั่งการจากรัฐบาล รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณซ้ำเหมือนเดิม จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติของทั้งสี่กลุ่มยังคงแบบอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และองค์กรที่เฉพาะประเด็นปัญหาสำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานมีลักษณะ ไม่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่จริง 2) งบประมาณมีการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ 3) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายฯ ไปปฏิบัติไม่มีการบูรณาการร่วมกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะเบื้องต้น รัฐบาลควรกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนและ รัฐบาลและผู้กำหนดนโยบายควรจัดสรรงบประมาณตามนโยบายฯ กำหนดและระบุเอาไว้โดยเฉพาะ ให้ชัดเจนเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามสภาพพื้นที่จริง

2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ในพื้นที่ตามโครงการบำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอลำปาง จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษา รวบรวม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอลำปาง จังหวัดลพบุรี มีดังนี้ การดำเนินการตามนโยบายในการแก้ไข ปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ตามโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอลำปาง จังหวัดลพบุรี ให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น/จริงจัง การออกปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดบ่อยครั้งและควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจออกปฏิบัติหน้าที่ด้วยทุกครั้ง โดยสอดคล้องและเหมือนกับการวิจัยของ ชาตรี ชัยนาคิน และคณะ (2549) ที่กล่าวสรุปไว้ว่า พฤติกรรมการไม่เสพยาบ้าซ้ำและกระบวนกรไม่เสพยาบ้าซ้ำ ของผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยวิธีชุมชนบำบัด สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและปัจจัยที่ตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด การมีปัญหส่วนตัว พฤติกรรมต่าง สภาพแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อนฝูง การสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม ชุมชน สอดส่องดูแลบุคคลหรือบุตรหลาน และสร้างความเข้าใจในปัญหายาเสพติดเพื่อป้องกันไม่ให้พบผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน กรณีเมื่อมีการพบผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ให้ดำเนินการติดตามเพื่อนำผู้เสพมาเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามหลักสูตรที่สามารถบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด การดำเนินการจับกุมผู้จำหน่ายทุกราย ทั้งรายย่อย รายใหญ่ เพื่อตัดตอนการนำยาเสพติดมาจำหน่ายให้กับผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ การดำเนินการตามมาตรการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน/หมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

การจัดระบบการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วงให้มารายงานตัวและเต็มใจที่จะเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษากลับไปเสพยาซ้ำอีก โดยจัดให้มีระบบเวรยามเพื่อการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน รวมถึงมุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการพระราชรัฐเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการต่อต้านยาเสพติดและการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

3. บทบาท อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ในการแก้ไข ปัญหาผู้ติดยา/ ผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ตามนโยบายการหรือโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า บทบาท อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในการแก้ไขปัญหาผู้ติดยา/ ผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ตามนโยบายการหรือโครงการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด "ศูนย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจังหวัดลพบุรี" ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี มีดังนี้ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงานมีบทบาท อำนาจ หน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ให้กับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองทุกคนในอำเภอ รวมถึงการวางแผนในการดำเนินการและช่วยประสานงานช่วยแก้ไขปัญหในการดำเนินการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อทำการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน และติดตามผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดมาเข้าสู่กระบวนการคัดกรองระดับอำเภอ ส่งตัวผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาตามสถานที่ที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมโดยมอบหมายให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเข้าไปเป็นครูพี่เลี้ยงในการฝึกอบรมและติดตาม ดูแลให้ความช่วยเหลือหลังจากการบำบัดรักษาตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พระราชบัญญัติวิธีพิจารณายาเสพติดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเมื่อได้รับแจ้งจากประชาชนหรือตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย สั่งการ และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน รวมทั้งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ปกป้อง คุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชน ในพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และจัดให้มีการแนะนำให้ความรู้เรื่องกฎหมายยาเสพติด การจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการประชุมประชาคมในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ซึ่งสอดคล้องและเหมือนกับภารกิจวิจัยของ สุวรรณิ เวาะมิ, สุโฆะหัมมะยาซิง, ชูโมยะห์ ลาเต๊ะ, อับดุลคอลิก อีรรอฮีมีย และสวัสดี ไหลภาภรณ์ (2563) ที่กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชน บาราเฮาะ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า

- 1) ด้านผู้นำชุมชน มีการดำเนินงานแบบบูรณาการ 4 เสาหลักด้วยกัน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อิหม่าม

และผู้นำจิตวิญญาณในชุมชน 2) ด้านสมาชิกในชุมชน การที่กลุ่มประชาชนให้กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกัน ความสนใจร่วมกัน มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกัน 3) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในชุมชนเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้เด็กและเยาวชนที่มาบำบัดในศูนย์บำบัดกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติโดยใช้ศาสนาบำบัดเพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยเสถียร 4) ด้านเจ้าหน้าที่รัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาเสพติดในชุมชน การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดในชุมชนรวมถึงการส่งเสริมป้องกันและสนับสนุนให้เด็กเยาวชนได้เข้าร่วมโครงการ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการปัญหาเสพติดของชุมชนบาราเฮาะสามารถแบ่งการจัดการได้ดังนี้ (1) ด้านผู้นำชุมชน (2) ด้านสมาชิกในชุมชน (3) ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในชุมชน และ (4) ด้านภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาเสพติดในชุมชน ซึ่งชุมชนบาราเฮาะประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ผู้นำชุมชนมีการเรียกประชุมทุกๆ วันศุกร์ของสัปดาห์จะใช้สถานที่ที่มีสยิดเป็นสถานที่การประชุมเพื่อหาสาเหตุการติดยาเสพติดในชุมชนที่เกิดขึ้น โดยได้ข้อสรุปในการจัดการปัญหาเสพติด คือการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดในชุมชน รวมถึงการส่งเสริมป้องกันและสนับสนุนเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมโครงการ สร้างความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนแผนงาน และสามารถบรรลุเป้าหมายของการจัดการชุมชนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยเสถียร ชัดเจนจิตใจของผู้ที่ติดสารเสพติดไม่ให้เกิดกลับไปเสพซ้ำ รวมถึงประชาชนให้ความร่วมมือในการสอดส่องเป็นหูเป็นตาให้กับชุมชนในการสร้างความสงบเรียบร้อยต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในที่สำคัญที่สุดคือ ตัวของผู้เข้ารับการบำบัดเองที่มีความต้องการยุติการเสพยาบ้า ความกลัวที่จะต้องกลับมาเข้ารับการบำบัดซ้ำอีก การรับรู้ว่าเป็นความคาดหวังของครอบครัว รับรู้ถึงผลดีที่เกิดขึ้นจากการเลิกเสพยาบ้าซ้ำ ความต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก การควบคุมความคิดและพฤติกรรมของตนเอง สภาพแวดล้อมภายนอกที่สนับสนุนให้เลิกเสพยาบ้าซ้ำ เช่น การให้คำปรึกษาและรับฟังปัญหาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การช่วยเหลือขัดขวางการหวนกลับไปเสพยาบ้าซ้ำ การยกโทษและให้โอกาสแก่ตัวใหม่จากบุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิด การตีตัวออกห่างและการลดความสัมพันธ์ของเพื่อนในกลุ่มที่เสพยาเสพติด การมีกิจกรรมติดตามภายหลังการบำบัดอย่างต่อเนื่องของกระบวนการบำบัดฯ ด้านกระบวนการเลิกเสพยาบ้าซ้ำ พบว่าการยุติการเสพยาบ้าเกิดจากความต้องการและมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเลิกด้วยตนเองหรือเป็นเพราะกระบวนการในการบำบัดก็ตาม แต่ผู้เข้ารับการบำบัดก็จะยุติการเสพยาบ้าได้ในที่สุดการที่จะเป็นผู้เลิกเสพยาบ้าซ้ำได้นั้น ส่วนใหญ่จะเกิดจากการพบกับสถานการณ์เสี่ยงเช่นการอยู่ในภาวะอารมณ์เครียด การได้รับการชักชวนจากเพื่อน เป็นต้น แล้วสามารถปฏิเสธการเสพได้เป็นการพิสูจน์ตนเองว่าสามารถยับยั้งชั่งใจได้และสามารถควบคุมตนเองได้ซึ่งพบว่า เมื่อบุคคลเหล่านี้มีการยุติการเสพยาบ้าได้ระยะหนึ่งจะรู้สึกสบายใจไม่รู้สึกลัวหวาดระแวงหรือกระวนกระวายต่ออาการอยากเสพยาบ้า โดยทำให้เห็นถึงผลดีของการยุติการเสพยาบ้าและตัดสินใจที่จะดำรงตนเป็นผู้ไม่เสพยาบ้าต่อไป ประกอบกับสอดคล้องและเหมือนกับการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ที่กล่าวสรุปไว้ว่าปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยาเสพติด ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่งในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำ ของผู้รับการบำบัดยาเสพติดในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยสำคัญด้วยกัน คือ ปัจจัยหลักคือด้านบุคคล ปัจจัยที่รองลงมาคือด้านครอบครัว ปัจจัยต่อมา คือด้านสังคม ดังนั้นจะป้องกันปัญหาการกลับมาเสพยาซ้ำนั้นต้องเริ่มแก้ที่ตัวบุคคลเป็นอันดับแรก โดยสร้างความตระหนักและเจตคติเชิงลบต่อยาเสพติดและควรเสริมสร้างสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถควบคุมตนเอง ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอื่นที่ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและขอโอกาสต่อสังคมให้ต้องให้ออกาสผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดได้เข้าทำงาน โดยทั้งนี้ควรมีนโยบายสนับสนุนให้มีการทำวิจัยจากงานประจำ (Routine to Research) โดยเน้นการศึกษาบำบัดแบบเชิงรุก การมีส่วนร่วมแบบพหุภาคีระหว่างภาครัฐเอกชนและชุมชนจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ในการรักษาบำบัดฟื้นฟูเพื่อป้องกันการหวนกลับไปใช้สารเสพติดอย่างถาวร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของ “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง” กับนโยบายการแก้ไขปัญหาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี โดยการศึกษา ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ควรมีกฎหมายที่เป็นรูปธรรม มีแนวทางชัดเจนและแก้ไขปัญหในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ได้จริง มีขั้นตอนกระบวนการที่สามารถบำบัดรักษาได้จริงและการเพิ่มบทลงโทษที่หนักขึ้น
2. ในการค้นหาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง ประชาชน ญาติ พี่น้อง และตัวผู้เสพยาเอง ควรปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัดเพื่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. การติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา ตามโครงการบำบัดรักษาผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง จัดทำบัญชีในระบบให้ชัดเจนและมีทีมงานคอยติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้ผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติดกลับไปเสพยาหรือยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายยาเสพติดทุกฉบับ รวมถึงฉบับล่าสุดเพื่อให้ทราบถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่และแนวทางการทำงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอท่าม่วง

2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ที่มีต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ ของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เพื่อที่จะได้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เช่น ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และแรงจูงใจในการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชาตรี ชัยนาคิน และคณะ. (2549). การเลิกเสพยาบ้าซ้ำ: กรณีศึกษาผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยวิธีชุมชนบำบัด.
- พสกพร สุขุมมะสวัสดิ์ และธนวัฒน์ พิมลจินดา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563) สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2565
- จาก <https://sotcithaijo.org/index.php/papojournal/article/download/205800/161843/>
- ประกาศคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการอำเภอท่าม่วง. เรื่อง ประกาศใช้แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ฉบับทบทวนในปี พ.ศ.2564 อำเภอท่าม่วง (ประกาศลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2564). อำเภอท่าม่วง.
- ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยาเสพติดในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 2 “การวิจัย 4.0 เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดลพบุรี. (2564). *โครงการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.*
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563-2565.*
- สุภางค์ จันทวานิช. (2561). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณณี เวาะมิ , สุไวยะห์มะยาซิง , ซูไมยะห์ ลาเต๊ะ , อับดุลคอลิก อรรอฮีมีย และสวัสดิ์ ไหลภาภรณ์ (2563). เรื่อง การจัดการปัญหาเสพยาเสพติดในชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนบาราเฮาะ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี .ค้นเมื่อ 13 มกราคม 2565, จาก <http://www2.huso.tsu.ac.th> > csd > csdful_pdf